ТАЊА КРАГУЈЕВИЋ

МУШКА СРМА

СРПСКА КЊИЖЕВНА ЗАДРУГА

УРЕДНИЦИ

МИЛОРАД ЂУРИЋ
МАРКО НЕДИЋ

ТАЊА КРАГУЈЕВИЋ

МУШКА СРМА

БЕОГРАД 1993.

ПРИВАТНО ТРГОВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ
ИЗ СЕНТЕ

Спонзор је овог издања књиге

МУШКА СРМА

Тање Крагујевић

У ЗБОРАНОЈ ЗЕМНОЈ ШАЦИ

Стварaху ме праоци
да реч њихова будем
на скупу муња
Нетремице
прамајке ме рађаху
из бокова олуја

Из усмина свељубавног крина
из плама
да рађам се
сама

И дародавци невиђени
кумоваху
целовом у зене
И проматрачи угљевља
под мојим петама
одвајаху
искорак за мене

Сад приспех
и могу

у зборaној земној шаци
о осами
и о води

У мене је положен темељац
о који зрака обичајна се ломи
Месечев камен у грло

да молитва
из светлости дање
неутажена
скруни се

и рони

ХАЉИНЕ, НЕБЕСКЕ

Не цепаш ми хаљине
у окршају ниси
са догађајима забележеним
у устројству сржи

Погледом ми само
украсе скидаш
са петељке кидаш
за даном дан:
Могућег цвет

Ражалована
ноћ моја
излази на капије
небеског стана
Сестри својој
са оне стране света
шапуће

У проходу заустављене
комете љупке
дотакну се праха
њеног расипања

и заглухну
од Урлика:
недодирљивог кроја
Настајања

Што скотрљало се
загубило
тишти

одрашће
биће враћено

Груменом тигрова ока
одушком низ планину

златним прахом
на ситу
ђерђефу

Јадови да се
не зацене

Имена умилна
да не претрну

Наложено ми је
неопростиво

Везаних очију
из руке у руку
да раздвајам
крв сребрну крв
пламену

Да мерим
неизмерљиво

Од родитељке
одагнам чедо
и души што ме је грлила
покажем
кост костију

Моје раскршће
Моју љуту заваду

Шта је у овој
страхотној шуми
моје

Моји су шума
ребро
плашт
и вид

Грнчарско витло
што земно тело
ваја
хоће ли осовином
сврдлом
заћи до врлинâ
које у године склоних
од зобатица
и од зима

да ми их на усне стави
кад струк доврши
мог кондира

Ко узљуби ме
у рујy лица
у зујy вина
светлост да узљуби
жуборну

Из дубина

Небо не силази

Узми ову реч
То је све
што су пчеле оставиле
Ја ћу штап у зубе
Да родим избу

Да у миру
са анђелом прозборим

ПУКОТИНА

Овде беху брежја насељена
да довикују се свадбе
и столећа

Сад пролећа стижу
на једноножним стаблима

кроз минска поља
поскакујући

Вучем своје изрешетане скуте
и сандале пуне изгона

да за мном гребу и помету
она пророчанства страшна
и космодроме

што подучише ме
дану ведром
воску
и лету

Дневима
и кише знају бити
дом

Прокапају
сипе
ромињају
заспу те и руше

А поглед из угиба
и глиба кад смогнеш
уз дугин пут
угледаш безмерјем
од зрака зденут
свог крова лук

На високом напону
птичице

од порцулана
жице
и чистог чуда

издржаће

Са свих страна
пристижу брзојави

Засута ми је
постеља грозница

Огледала
у којима сам проходала
држе ме за руке

Не дају да одговорим

Веле
да ми је писаљка
ослепела

Још пукотина је остала

Да у њу легнем
за срце бих јој прирасла

После би ми
кћери песковите
казивале
како ме је к њима
превела врућица
пре но што стигох
да изговорим
жеђ

Шта виљушкама ћемо
шта вилама
преметнути

сутра
кад почне Време

РАСТАНАК СВЕТА

Пружио си ми Јабуку
Трагом њеног мириса
изађох из заклоњеног хлада
стабла
у колебљиву осунчаност
длана

А на путу
од моје до твоје руке
она је старила

Попримивши изглед Глоба
стекла је сенку
из које израњаш
кад у њу упливам

Тако спознах Бића
и Пределе
од којих један
у вечном леду пребива

а други муњама
што из дубина шибају
белокост стожера
од ветра отима

Будим се Једна

спојена
у два чврста слога
свог имена

Као да није било
вејавице
у којој неизговорљива
и столика бејах

Пахуља
у тамном оку
свевремена

Посвећујем ти Простор
дубоки испис ока

Сад твоје око
те води

Над понором осматрам
знаке облачја

Долази ли по мене
соко

Ћутљива тањушна скрама
никог до себе
не озлеђује

Врпцу приче
у којој се рађа
кида
док на твојој кожи
топи се

И о немоћи нежној
да задржиш је
пита немо
кад већ нема је

Јави се празнином
пустим твојим друмом
путује
Гледа где не видиш
када ти промине

У теби плаха
неуморна
Закон нестајања
истражује

Витицу ми исплете
наслеђе:
родитељска равнодневица
Другу ми дарова зима
Трећу вучица

Коме бих млеко из снега
ако не звездама
вучићима

Узми плетеницу
У три мача
у три гладна грла
садени

али не сеци
не расплићи

Могла би ужад звонару
под облак–звоно утећи
и ђерам улудо главу
у бездану изгубити

Док мислим да певам
муње би ме кроз траву
могле погубити

Овамо онамо
со на рану

Около наоколо
прст у око

Душа на памук
утук на утук
мак на конац

до краја приче

Док не препукне
маково биће

Пробудих се
у успомени
Лажном пролећу

Но и лаж истину
наличјем листа
прозбори

Време је
да отресеш иње
мартовско грање
орежеш

и у пешчанику стабла
ослухнеш

лед са мог стаса
пуца
и људским гласом
говори

Гори ми коса
и кожа
и тела сноп

вито пруће

Урушило се
стабалце

у уснуће

Пре но што у своје лице поверујеш
из огледала уклони суседе
који тамо станују
Најаве ли за ноћ
пустињске олује
не крећи никуд
остани
и погледај се када престану
кад руже ветрова
те прегазе

Учени говоре
да Мисао
таласима свог океана
путује
и континенте Два бића
непозната
када је наслуте
својим струјама спаја

Пре но што у своје лице посумњаш
зађи у врт

и појмовник разлистај
на месту где се рад на рани
назире
залиске зналачки увезује
у свежу свилу крви
Руже смисловне

низ слапове еона
пусти је

на обале
твом Другом
океан да је насуче

КАПЉАНИК

Дољу прелило

Превршило
преврхунило

Разломило

У црн трн
збило

Скорило

Шилом
заоштрило

Заошило

Неуспављивост нанизана
у сталактит:
дијамантску иглу

хитац
кроз два чела:

Збиља што плаче
на образ Збиљи
што се сном растаче

Жежељ пуца
од мене
у мени

Паоци стрелни
мрежу поболи

Ево путујем
вуненим ногама
камење са главе
из камене круне
избијам

Чађаве кључеве
бацам
у бразде узоране

све у круг

Ту где бдијем
студима молитвеним
ноћним
ледене свеће узвијем

А кад бих узданичне
у руке да их примим
растачу се у топиву
из којег настаху
Брзацима ситним
испишу ми лице
рамена облију

Драгост су
препознатљива
тек свом извору

Не казују се
ни длану
ни сунчеву виделу

Напуних дом свој трњем
Кад се примакнеш
да поребри ти се даљина

И постеља ми је трнова
и трнова су ми стопала

Туђим зубима гризем
кад ме погледаш

И месо
присојака својих
туђим зубима
откидам

Напуштају ме усне
непца и језик
Препукла колевка говора
окреће се наузнак

Млечњаци непознати
што ничу
кидају свилен конац
и горљивост
близнакиња прворођена
блистав и кликтав створ
у пепељавом перју
облог растанка
прхне

Око сећања
бисер од рђе
тоне на дно

Између недосежног
и неповратног:
у мртви чвор

Да је тај мали бодеж
замишљени рез-опрез
уринут у тело
које га ствара

О Ружо

Да си сва
у нерастворивом пупољку
самозаборава
без даровне ране
заувек брањена
изнутра окована

Милом лицу зрака
над собом
да ли би
мирисом свељубивим
цвала

Би ли постојала

Свлачим бадем–тело

Обло сам и грко
око свагдање
и у оку носим
свагдањи трун

Ал вид је вода
Купке милеусне
истиснуће те
трнко

Оросиће се
месечево чело
и млечна пут душе
населиће
насушно

О како су блиске
груди небеса
док плач их
мућама слама

У низинама слуте
облака брата

и он им се даждом
тавним заветним
из мене јавља

Уза ме хода
она што мисли и сања:
Невидљива ос
од причине кост
што храни ме
и усправља

Да не вијорим
на ломном штапу
жалобна и празна

Да кап не будем
без винова пијанства
ни венац купинов
око главе забрављен
без крвног посланства

Ни ледена груда
у грлу што горди се
убога и луда

нар својих груди насељен
заборављa

Покора
себи неопроштена
и себи
казна

Хумак сам сред жала
збрисан дланом ветра
Зараван пепела
у који се из недана
из шибљака
влат звука сплела

И лије
са својих нежних пушкомета:
јасна
презрела

Као да слути
да на удар сонета
расутих с грана
опет дишем:

Жива мета
Жива рана

Облик промине и уздах
невино неверни
задатој речи

Под налогом саздања
што их незнано куда
од тебе води
или у самом твом оку
мења
под нови лик своди

И само траг
у дуборезу
слика дисањем уклесана
трепти и лечи
кад одломи се
крило усвојено
и врати јату свог следа

знаш да још ту је
по смиљу што кропи
кад разбуди се

из леда
из језа

У обзору си тек стена
роваша пуна
заосталих иза шумара
извијача
несталних досељеника
шетача
одбеглица са твојих стаза

а сав од неба
нечитког с лица
чекаш:
да опет долети знак
ил птица

Даљине се венчавају
и расту
Свој пород одводе
између звезданих завада
сребрног борја
и ораница

На праг нам бацају
звекетом украшене
празне тањире

Као да не знамо
да ћемо се опет
са њима састати

да ће на рубу
ноћних ножева
између нас
чегрст стасати

да ћемо исти зној
пити са коприва

да ће нас кокот
и лелек издашни
гледати
из јестива

Конопцима суше
мужеви земље
колевке семена вуку
Упеклом звездом
печате
међе и деобе

Ратници цичом
укрштену ужад
на грудима сучу
Из копорана бију
сеобе

Обарају светлост
ока
ремењем притежу
жуљ и рану
Небо отпијају из потока
на длану

Тврдом ћутњом испрате
голубицу погледа
невестицу душе

Црницу свиле
у шаци мрве
и сињи облак
што у њој гуче

Чуварка сам куле
заљуљаних ћерпича

Олуј их чавлима
уза ме прибије
у тело уруши
у кости измрви

Исти нам је праг планина
Исти прах перина

Боре
у витим мојим сенкама
стасали

Иње са трепавица својих
разаспи
смоле и иглице
разастри
кожу ми сашиј
судове салиј
и наточи

ово грне земљино
ово грне грлено

Ил кроза ме
гране раскрсти
рашири
и ти ме одрини
расточи

распукло зрно повесно
у Чумино повесмо

МЕСЕЧЕВЕ СТЕЛЕ

Гледах где обараху
Јелу
ударцем кратким
снажним
У дну

Али не зато да девица
на стратишту
мање пати

већ да не замлади

да Посланство своје
из дубина никада
не врати
зелено
меко

У себи више да не нађе
никог
нити да сама буде
Неко

Сестре моје
на капијама града
скупљају моје
знакове

Кад се вратим
сва од заласка
да нађем тело
да преноћим

чисту кошуљу
да оденем

Одбегнем

Што дању
из бунара испијеш
ноћ испуни

Што у мраку испустиш
зрак ухвати

Простор је тело времену
Време стожер
да простор успне се

врховним зрном
стави круну
и божјачке путе
заподене

На часовнику
који одавно стоји
и на моме
поклопило се време

Сад двапут бројим
Удвојим

У мртвом и живом
постојим

Само ова секунда
ми је дата
да сажмем историју
целог минута

и клонем
уз твоју руку
ко влат

Крај пута

Сребром у тами
треперим
Јасика

У кори
видљивог
дахе бројим

Пресечена

У деблу
невидљивог
Стојим

Верени су само
Месец и Сунце

као Ја и Ти

Храст што из твог
и мог корена
сукне
крошњом их раздвоји

и док у груди
плач судњи им прима
небеском мору
разлистало жагори

и кад оно их
у нови
камени зденац
од себе одрони

Ни рамена
нам се не дотичу
ни груди

Наше свадбе
су нестварне

Не живимо
на уснама
већ у дубодолинама
својих бића

Наша заједница:
хрбат уз хрбат
коштац коштани

пурпур прстена
увира и излића

Шта је то
што нас раздвојене
у недоступним ноћним одајама
веже

Рука
што за руком би
да сегне

Или прах њен
још невидљиви
што о другом би
плахом
ћутљивом
као о себи
да говори

Окућила сам тишину
Отковала
Земљи и Небу принела
да из грудног темена
из срца ока се винеш
сустигнеш свој глас

Голубији прстен
у ружино грло да уразе
претесно жегло да понесем
пресносни спас

док олуј сам над водама
над шкољком својом хук
за узлаз исти док обарам се
уз све исти пут

да скрушено се
у своја крила обрушим
кад твој ме обгрли
Мук

Кад кажем Прићи
на твоме небу препознам своје
кумире изникле дуж Млечног пута

Знам за тај кланац
оштри и штури
и кажем Иди

Јер дуби рану
од које Свемир пати
и клони се тела својих
осиротелих многих
што уз груди моје
сад се свију

А ја их нехотице
и вечно
примам

Као мати

Сребрнина из баршуна
кад излије се
и блиставим зубом
о дан зазвечи

или на пладањ оштрице
кад прелије се
и зајечи

исто се чита
и са ове и са оне
стране стакла

само усуд други
ради о глави

кратком даху
Сушташтва

Што створиш
нек те опомене и кори
пре но што
хранљиву суштост задобије
под кором уздигнутом
крушног пута

Окамени се
али је не пореци

ни када копни и мрви се
у плеву и шљунак
док о потоку жада
ти сањаш
о свемоћној реци

Само ту врпцу
пупчану
не сеци: буди стела
стишана
између Дела
и прометних улица
речи

МУШКА СРМА

Венчић морске пене
што титра
око твог ножног глежња
и гризе благо
као младо штене

неприметно из коже
и саме твари
растаче се у озон игре
што те изнутра купа
запљускује
брзином ватре љуби
и гута
и као санта сребра
и чипке прианља
уз сваки чврст зглавак
вршак и дољу
твога тла

та месечева кап
што тобом путује
мушка срма

што се у спиралу пужа
у дну утробе свила

шта ће словоликим
својим заметком
да сатвори
кад изађе под Влашиће
на обронке века

шта да прозбори

исукана наго и бритко
у прву реч
у сенку сенке што се помаља
у обличју
Човека

ПОГОВОР

ЕВА И АДАМ

У неколико ретких прилика када се у својим текстовима дотицао проблема српске версификације Јован Христић је, чини ми се врло тачно, указао на две крајности или два гранична случаја у српској поезији између два рата. Христић наиме сматра да се „версификација Дучића, Ракића и Бојића сувише брзо претварала у сопствену карикатуру", док се „наш слободни стих уливао... у прозу брже и спремније него што се то од њега очекивало". У таквој ситуацији једну ће крајност обележити напор Растка Петровића, за кога Христић вели да је „управо у својим песмама велики прозни писац и да је једино његов изузетни темперамент и висока температура која избија из његових текстова била у стању да му стих одржи на потребној удаљености од прозе". Без обзира у којој је мери овакво тврђење дискутабилно, нећемо бити изненађени када Христић Растков антипод потражи и пронађе у поезији Момчила Настасијевића, који је у потрази за нечим што је звао „матерња мелодија" нашег језика „уствари откривао једну могућност чвршће организације стиха".

За ово разматрање релевантан је, међутим, управо тренутак када се морамо разићи са Христи-

ћем, односно са консеквенцијама извученим из његове малочас изнесене поставке. Христић наиме сасвим јеретички (свакако не једини пут...) заузима став супротан становишту већине и изјашњава се у основи негативно о песничком напору Момчила Настасијевића, сматрајући да тај напор води у једну слепу улицу српског песничког језика. За то треба да посредно послужи као доказ и Васко Попа као, сматра Христић, једини Настасијевићев спомена вредан настављач. Ипак, то га неће спречити да у једном тренутку уочи, да је Тања Крагујевић „поучена искуствима Момчила Настасијевића". Но то је уочавање летимично, овлашно, ма колико да је тачно. Чини се да је реч о неким знатно дубљим прожимањима, а надасве можда о читавом једном процесу који другачије осветљава и место и живу дејственост Настасијевића у савременој српској поезији. У тој светлости управо поезија Тање Крагујевић долази да сведочи о континуитету једног специфичног рада у језику, који започиње са Настасијевићем, а наставља се – додуше само делимично – са Попом. (Попа, наиме, од Настасијевића преузима и за себе прилагођава првенствено један наук о економисању вербалном грађом.) У песничком језику Тање Крагујевић осећамо искуства Настасијевића и Попе – асимилисана и у процесу те асимилације амалгамисана и тако унесена у један иначе несумњиво личан и као такав врло препознатљив песнички говор.

Елементи тог говора уобличавају се већ у неким ранијим књигама песникиње (која се, нагласимо то, према својој вокацији односи изузетно скрупулозно, испуњавајући простор између својих књига вишего-

дишњим привидним белинама). Видимо да је он у потпуности обликован у овој књизи – а исто важи и за књигу *Осмејак омчице,* насталу у непосредној близини *Мушке срме.* (Не би било тешко уочити узајамне везе та два рукописа, па чак и разматрати их као својеврсно двокњижје – али то није предмет овог текста.) Настасијевићева линија, а посебно једна њена, условно речено заумна димензија језика, настављена је овде у пуној виталности једне нове, личне песничке поруке. У функцији те поруке, језик Тање Крагујевић стапа у себи неколико наоко диспаратних квалитета; сведеност и свесна стегнутост стиха често се срећно венчава са разбокореним богатством слика, стављених у брзо кретање које, као и оно калеидоскопско, има своје стално средиште. Оно што се у поступку песникиње сажима, згушњава, јесте простор смислених асоцијација што га саме слике отварају (апстрахујемо ли сажетост самих слика); тако се постиже једна тензија која резултира повишеном, доследно одржаваном температуром казивања. Слике, по себи, изразито су чулне, остајући то и у својој прочишћености, на начин на који дестилат задржава својства основне материје.

Књигу *Мушка срма* сачињава педесетак песама, организованих у пет циклуса, које уоквирује уводна и завршна песма. Оваква композиција лишена је сваке произвољности; пред нама је несумњиво књига која је замишљена и изведена као целина; она треба да, мозаично сложена каква јесте, донесе један целовит исказ. Завршна песма, која је целини дала наслов, са уводном песмом чини један диптихон. Једна снажна и само привидно ирационална асоцијација зазива у сећање велике олтарске дипти-

хоне на којима су представљени Адам и Ева – као што је онај Диреров из Прада, или онај Мемлингов, који се чува у Уметничком музеју у Бечу. У овом случају Ева је (као код Мемлинга) прва, а Адам друга слика диптихона. Они нам се, обоје, обраћају у првом лицу; али, глас је доследно Евин... Тако нам се књига на почетку оглашава речима „Стваraху ме праоци...“, да би је заокружиле друге три речи, подељене на два завршна стиха: „У обличју/ Човека.“ Реченицу коју добијамо када спојимо ових шест речи можемо читати и као гному, у којој се згушњава садржај читавог исказа; глас Еве и глас о Адаму стапају се у један, свесадржајан празвук неке људске зоре у којој, као у некој светлосној клици, може да буде садржана и читава драма постојања.

Мушка срма је синтагма која нас својим придевом може да заведе у погрешан смер разматрања; реч је о једној изразито, да не кажем изузетно женској књизи. Чувајмо се, међутим, плитких асоцијација на помодне термине као што је „женско писмо“; реч је о женском као космичком принципу, овде преломљеном и израженом кроз људскост. Мушко је, међутим, сталан, латентно присутни контраст, који је услов успостављања тражене целине; као такав, он у завршној песми књиге ту целину и разрешава. Женско у првом циклусу књиге („Халъине, небеске“) гласи се у једној, рекли бисмо, обредној интонацији: песникиња проговара као првосвештеница једног култа који слави песму као женство и обратно, бит женства хоће да уздигне до песме. Све то у напору нека „Имена умилна/Да не претрну“, на неким наслућеним „раскршћима“ која

су „љута завада“. Те у уводној песми наговештене „молитве/из светлости дана“ и саме су наговештај, или разложени прелудијум у све што ће у књизи да уследи. Жена-поезија: почетак једне варијације оне вечне и у крајњој редукцији можда и једине песничке теме о речима и постојању, односно о постојању као језику.

Други циклус књиге понео је наслов „Пукотина“. Врло прикладно, јер се ради о дигресивној интервенцији у композицији књиге – при чему циклус остаје, природом свог исказа, функционално уклопљен у целину. Дигресија је у увођењу одзвука актуелне, ратне ситуације у све-време (изричито именовано у трећем циклусу) у којем се одвија исказ. Другим речима, ово је пукотина кроз коју световно време које тече, nunc fluens, продире у сакрално време које стоји, nunc stans, ове књиге. То „Сад пролећа стижу/На једноножним сȶаблима/Кроз минска поља/Поскакујући“, док песникиња вуче „своје изрешетане скуте/и сандале пуне изгона“. Функционалност, међутим, обезбеђује непрекинути монолог, боја гласа који носи саопштење.

Трећи циклус, „Растанак света“ јесте симетрала књиге. Изоштримо ли фокус, симетрала се указује у петој, средишњој песми циклуса; у њој је формулисана и свест о опасностима простора у којима настаје песма (опасностима које су иманентне сваком бављењу стварима чудесним): „Док мислим да певам/Муње би ме кроз траву/Могле погубити“. Иначе, овај циклус наставља први, и то тако што у првом стиху врши једну значајну инверзију Библије; Ева се обраћа Адаму: „Пружио си ми Јабуку...“

Да би се сагледао пуни значај те инверзије, у духу треба склопити поруку читаве књиге (која, као и свака песничка порука, остаје отворена за надоградњу читалачке интуиције). Њеним скривеним трагом обликују се два следећа циклуса, „Капљаник“ и „Месечеве стеле“. Управо у тим циклусима досегнут је и врхунац интензитета казивања – што је у функционалној вези и са њиховим обимом (који испуњава више од половине књиге).

„Капљаник“ нас делом враћа у лирску расправу о језику и постојању; понекад имплицитно, кроз неколико најхерметичнијих песама у читавој књизи, а понекад опет сасвим експлицитно, на пример када се зазивају простори „Између недосежног/И неповратног“ – у песми у којој „Препукла колевка говора/Окреће се наузнак“. С друге стране, неки кључни акценти из првог циклуса понављају се, понекад појачани до агресивности – уколико обиље нежности може да буде агресивно: „Туђим зубима гризем/Када те погледам“. Основна тема, спроведена кроз целину, разгранава се овде у неколико варијација, у припреми кулминације која је остварена у завршном циклусу, „Месечеве стеле“.

У самом наслову циклуса сугерисана је вертикала; дакле осовина или стожер. Месец, као осветштани заступник женског принципа, спомиње се само у наслову и у једној јединој песми циклуса; ипак, јавља се у право време и на правом месту. Заокружавање исказа изискује и одређено семиолошко отварање, односно поједностављивање саопштења; то је посебно уочљиво на два кључна места циклуса, која можемо проматрати и као два фокуса у укупном исказу. Стихови „Простор је тело вре-

мену/Време стожер/Да простор успне се“ сумирају, као непосредна изјава, нешто што у књизи све време постоји као импликација и као основа читавог низа слика. С друге стране, у стиховима „Верени су само/Месец и Сунце/Као Ја и Ти“ отвара се садржај читаве приче о љубави пројектованој у микро-и-макрокосмичке просторе постојања. Споменимо и да неке песме из овог циклуса можемо читати и као најближу апроксимацију онога што зовемо *љубавна поезија* у традиционалном, стандардном смислу.

И тако се склапа целина, као што можемо склопити два крила олтарског диптихона са представама Еве и Адама. На тако склопљеној позадини можемо потражити запис мајстора. Невидљив је, на први поглед. А можда је његов препис сачуван у стиховима, које читамо као наставак оне гноме што је исписују прве и последње речи књиге: „У мртвом и живом/Постојим“.

Иван В. Лалић

БЕЛЕШКА О ПИСЦУ

Тања Крагујевић (1946) рођена је у Сенти, граду на Тиси, где је завршила први разред основне школе. Школу „Вук Караџић", Другу београдску гимназију (данас Филолошку) и студије на Филолошком факултету завршила је у Београду.

Магистрирала је на Групи за општу књижевност са теоријом књижевности, под менторством проф. др Зорана Гавриловића.

Објавила збирке песама: *Вратио се Волођа,* Матица српска, Нови Сад, 1966 (едиција „Прва књига"): *Несан* (са графичким прилозима Лазара Вујаклије), Багдала, Крушевац, 1973; *Студ,* Просвета, Београд, 1978; *Самица,* Нолит, Београд, 1986; *Осмејак омчице,* Књижевна општина Вршац, 1993.

Добитник је Бранкове награде за поезију (1966) и награде „Исидора Секулић" за есеј, за књигу *Митско у Настасијевићевом делу* (Вук Караџић, Београд, 1976).

Бавила се издавачким радом, као уредник у Народној књизи, у Београду.

Данас је слободан уметник. Живи у граду Земуну, са којим гледа Дунав.

САДРЖАЈ

У ЗБОРАНОЈ ЗЕМНОЈ ШАЦИ

(У зборано̨ј земно̨ј шаци) 7

ХАЉИНЕ, НЕБЕСКЕ

(Не цепаш ми хаљине) 11
(Што скотрљало се) 13
(Наложено ми је) 14
(Шта је у овој) 15
(Грнчарско витло) 16
(Небо не силази) 17

ПУКОТИНА

(Овде беху брежја насељена) 21
(Вучем своје изрешетане скуте) 22
(Дневима) 23
(На високом напону) 24
(Са свих страна) 25
(Још пукотина је остала) 26
(Шта виљушкама ћемо) 27

РАСТАНАК СВЕТА

(Пружио си ми Јабуку) 31
(Будим се Једна) 33
(Посвећујем ти Простор) 34
(Ћутљива тањушна скрама) 35
(Витицу ми исплете) 37
(Овамо онамо) 39
(Пробудих се) 40
(Гори ми коса) 41
(Пре но што у своје лице поверујеш) 42

КАПЉАНИК

(Дољу прелило) 47
(Неуспављивост нанизана) 48
(Жежељ пуца) 49
(Ту где бдијем) 50
(Напуних дом свој трњем) 51
(Напуштају ме усне) 52
(Да је тај мали бодеж) 53
(Свлачим бадем-тело) 54
(О како су блиске) 55
(Уза ме хода) 56
(Хумак сам сред жала) 58
(Облик промине и уздах) 59
(Даљине се венчавају) 61
(Конопцима суше) 63
(Чуварка сам куле) 65
(Боре/у витим мојим сенкама) 66

МЕСЕЧЕВЕ СТЕЛЕ

(Гледах где обараху) 69
(Сестре моје) 70

(Што дању) 71
(На часовнику) 72
(Само ова секунда) 73
(Сребром у тами) 74
(Верени су само) 75
(Ни рамена) 76
(Шта је то) 77
(Окућила сам тишину) 78
(Кад кажем Прићи) 79
(Сребрнина из баршуна) 80
(Што створиш) 81

МУШКА СРМА

(Венчић морске пене) 85

ПОГОВОР

Иван В. Лалић: *Ева и Адам* 89

Белешка о писцу 97

ТАЊА КРАГУЈЕВИЋ

МУШКА СРМА

Издавач
СРПСКА КЊИЖЕВНА ЗАДРУГА
Београд, Српских владара 19

За издавача
Радомир Радованац

Главни уредник
Милорад Ђурић

Рецензент
Милорад Ђурић

Технички уредник
Слободан Николић

Коректор
Вера Кокић

Тираж 1.000

Штампа
ВОЈНА ШТАМПАРИЈА – БЕОГРАД

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

886.1/.2–1

КРАГУЈЕВИЋ, Тања

Мушка срма / Тања Крагујевић. – Београд : Српска књижевна задруга, 1993 (Београд : Војна штампарија). – 99 стр. ; 17 cm. – (Мала библиотека Српске књижевне задруге)

Тираж 1000. – Стр. 87–93: Ева и Адам / Иван В. Лалић.

ISBN 86-379-0413-0

886.1/.2.09–1
а) Крагујевић, Тања (1946–) – „Мушка срма“

18264332